

**PROBLEMATIC ISSUES IN DETERMINING
THE VICTIM OF A CRIME WHICH IS PROVIDED
BY ART. 379 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE**

**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОТЕРПІЛОГО
ВІД ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 379
КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ**

**Nataliia Karpova¹
Grigoriy Zabarniy²**

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-498-6-27>

21.08.2024 Верховна Рада України (далі ВРУ) прийняла Закон України «Про ратифікацію Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправки до нього» № 3909-IX [1]. 09.10.2024 р. ВРУ ухвалила зміни до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів для інтеграції Римського статуту Міжнародного кримінального суду в українське законодавство шляхом прийняття Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього» від 09.10.2024 р. № 4012-IX [2]. Набрання чинності даним законом та Законом України «Про ратифікацію Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправки до нього» від 21.08.2024 р. № 3909-IX [1] відбулось одночасно.

Даний закон конкретизує порядок виконання зобов'язань України при її співробітництві з Міжнародним Кримінальним Судом (далі МКС) під час проведення МКС кримінального провадження на території України. П. «ж» ч. 6 ст. 1 Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього» від 09.10.2024 р. № 4012-IX додає до ст. 376 Кримінального Кодексу України (далі ККУ) примітку, згідно з якою у ст. 379 ККУ під судом і суддями потрібно розуміти поруч із судами і суддями України, також і МКС, його суддів і посадових осіб [2]. Оскільки ст. 379 ККУ [3] передбачає кримінальну відповідальність за посягання на життя

¹ Higher Educational Institution "Academician Yuriy Bugay International and Scientific Technical University", Ukraine

² Higher Educational Institution "Academician Yuriy Bugay International and Scientific Technical University", Ukraine

українських суддів, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, то внаслідок прирівнювання МКС, його суддів і посадових осіб до українських судів та суддів в контексті даної статті ККУ дію ст. 379 ККУ [3] розповсюджено на суддів і посадових осіб МКС. Фактично, це означає розширення переліку потерпілих від злочину, який передбачено ст. 379 ККУ [3].

Стаття 379 ККУ [3] охороняє життя українських суддів, тому логічно буде розтлумачити внесення українським законодавцем в перелік об'єктів її кримінально-правової охорони суддів і посадових осіб МКС як надання саме від України суддям та посадовим особам МКС додаткових гарантій по збереженню їх життя під час їх роботи на території України. 23.03.2023 р. МКС відкрив представництво в Україні. 1 січня 2025 року Україна отримає статус країни-учасниці Асамблеї держав-учасниць Римського статуту і відповідно до цього статусу робота МКС на території України буде активізована.

Також зрозуміло, що додаткові гарантії від української сторони по збереженню життя суддів та посадових осіб МКС на території України потрібні саме тим посадовим особам МКС, які відповідно до своїх службових обов'язків повинні відвідувати Україну для організації розслідування ситуації в Україні.

Активне сьогоденне співробітництво між Україною та МКС обумовлює актуальність аналізу оновленого переліку потерпілих від злочину, який передбачено ст. 379 ККУ [3] та встановлення посадової особи МКС, яка буде часто користуватись її кримінально-правовою охороною під час відвідувань України.

До посадових осіб МКС належить Прокурор, який відповідно до ст. 42 Римського Статуту має всі повноваження з керівництва та управління Офісом Прокурора [4]. Відповідно до ст. 48 Римського Статуту Прокурор у своїй службовій діяльності користується привілеями та імунітетом глави дипломатичного представництва [4], що підкреслює його статус посадовця МКС. Офіс Прокурора діє незалежно як окремий орган Суду, відповідає за отримання переданих ситуацій і будь-якої обґрунтованої інформації про злочини, що підпадають під юрисдикцію Суду, за їх вивчення та здійснення розслідувань і кримінального переслідування в Суді.

Відповідно до ст. 14 Римського Статуту держава-учасниця може передати Прокурору ситуацію, в якій імовірно було вчинено один або декілька злочинів, що підпадають під юрисдикцію МКС, звернувшись до Прокурора з проханням провести розслідування цієї ситуації для визначення того, чи доцільно висунути обвинувачення одній чи декільком конкретним особам за вчинення таких злочинів [4], тоді відповідно

до ст. 15 Римського Статуту Прокурор може розпочати розслідування ргоргіо motu на підставі інформації про злочини, що підпадають під юрисдикцію Суду [4].

Відповідно до ч. 2 ст. 54 Римського Статуту Прокурор має право проводити розслідування на території держави, яка звернулась до нього з проханням [4], до таких держав належить і Україна. Відповідно до цієї статті він має наступні обов'язки і повноваження під час проведення розслідування: 1) проводити розслідування з охопленням всіх фактів й доказів для з'ясування можливості кримінальної відповідальності за Римським Статутом; 2) забезпечувати ефективне розслідування і кримінальне переслідування за злочини, що підпадають під юрисдикцію МКС, з урахуванням віку, гендерного фактору, стану здоров'я потерпілих і свідків, також характеру злочинів, пов'язаних із сексуальним насильством, гендерним насильством або насильством над дітьми; 3) збирати і вивчати докази; 4) вимагати явки і допитувати осіб, стосовно яких здійснюється розслідування, потерпілих і свідків; 5) давати згоду на нерозкриття на будь-якому етапі провадження документів або інформації, що були отримані Прокурором на умовах збереження конфіденційності й лише з метою отримання нових доказів, якщо тільки особа, яка надала такі документи й інформацію, не дає на це своєї згоди; 6) забезпечувати конфіденційність інформації, захист будь-якої особи або збереження доказів.

З вище викладеного випливає, що Прокурор є посадовою особою МКС, яка під час своєї службової діяльності повинна час від часу відвідувати територію України для організації проведення розслідування Офісом Прокурора злочинів, які підпадають під юрисдикцію МКС, та особистої участі у цьому розслідуванні. Тому Прокурор МКС входить до переліку посадових осіб МКС, чие життя знаходиться під кримінально-правовою охороною ст. 379 ККУ [3], відповідно до примітки до ст. 376 ККУ [3].

Список використаних джерел:

1. Закон України від 21.08.2024 № 3909-IX «Про ратифікацію Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправки до нього». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3909-20#Text>

2. Закон України від 09.10.2024 р. № 4012-IX «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4012-20#Text>

3. Кримінальний Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14?lang=uk>

4. Rome Statute of the International Criminal Court. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588?lang=en#Text